

Biblioteka LingVariów
Glottodydaktyka
Tom 20

KIERUNKI BADAŃ W GLOTTODYDAKTYCE POLONISTYCZNEJ

Monografia zbiorowa pod redakcją

Iwony Janowskiej i Michaliny Biernackiej

une langue étrangère
badania
glottodydaktyka
didaktik
고수법
изследвания
język obcy
Lingua estrangeira
kutatás

Kierunki badań
w glottodydaktyce polonistycznej

Biblioteka „LingVariów”
Glottodydaktyka t. 20

Redaktor naukowy serii
Iwona Janowska

Kierunki badań
w glottodydaktyce polonistycznej

Monografia zbiorowa pod redakcją
Iwony Janowskiej i Michaliny Biernackiej

Z prac Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

Biblioteka „LingVariów”
Glottodydaktyka t. 20

Kierunki badań
w glottodydaktyce polonistycznej

Monografia zbiorowa pod redakcją
Iwony Janowskiej i Michaliny Biernackiej



Księgarnia Akademicka
Kraków 2020

Iwona Janowska
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
ID <https://orcid.org/0000-0001-5133-2660>
✉ iwona.janowska@uj.edu.pl

Michalina Biernacka
Uniwersytet Łódzki
ID <https://orcid.org/0000-0002-2414-9745>
✉ michalina.biernacka@uni.lodz.pl

© Copyright by individual authors, 2020

Recenzent
dr hab. Anna Żurek, Uniwersytet Wrocławski

Opracowanie redakcyjne
Justyna Ostafin

Projekt okładki
Paweł Sepielak

ISBN 978-83-8138-316-5 (druk)
ISBN 978-83-8138-411-7 (on-line, pdf)
<https://doi.org/10.12797/9788381384117>

Publikacja dofinansowana przez Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43
e-mail: publishing@akademicka.pl

Księgarnia internetowa: <https://akademicka.com.pl>

Spis treści

Wprowadzenie	7
IWONA JANOWSKA	
Od nauczania języków obcych do glottodydaktyki polonistycznej – przegląd koncepcji	13
PAULINA KAŻMIERCZAK	
Badanie skuteczności stosowania aplikacji QuizWhizzer i genial.ly na lekcjach języka polskiego jako obcego	33
PIOTR MIROCHA	
Lingwistyka korpusowa w badaniach nad ewaluacją leksyki podręczników do języka polskiego jako obcego. Analiza i ocena podręcznika <i>Polski krok po kroku 1</i>	53
MARIOLA FIEMA	
Egzaminy certyfikacyjne z języka polskiego jako obcego w świetle badań statystycznych	73
KAMILA KUBACKA	
Pytania lektora podczas lekcji języka polskiego jako obcego – analiza ilościowa i jakościowa	111
MIKOŁAJ BORKOWSKI	
Komunikacja niewerbalna w nauczaniu języka polskiego jako obcego w świetle badań ilościowo-jakościowych	135
MONIKA GWORYS	
O <i>trudnych miejscach polszczyzny</i> dla osób z pierwszym językiem chińskim – badania interjęzyka uczących się polskiego Chińczyków	155
BEATA TERKA	
Badania kontrastywne nad aspektem polskiego czasownika a glottodydaktyka polonistyczna	173
DOMINIKA IZDEBSKA-DŁUGOSZ	
Błędy gramatyczne w polszczyźnie pisanej studentów ukraińskojęzycznych – korpusowe badania lapsologiczne	189

ANNA CYCHNERSKA, EMILIA KUBICKA

Sposoby badania intonacji w glottodydaktyce polonistycznej na przykładzie nagrań mowy odtwarzanej studentów rosyjskojęzycznych 211

AGNIESZKA MAJEWSKA

Badania nad kompetencją fonologiczną, ortoepiczną i ortograficzną w zakresie dźwięków odpowiadających literom *q* oraz *ę* w grupie cudzoziemców uczących się języka polskiego 229

MICHALINA BIERNACKA

Wymowa a zapis – badania jakościowo-ilościowe błędów z prac uczących się języka polskiego jako obcego w grupach wielonarodowościowych 243

JOANNA ZAWADKA

Błędy grafii w pracach pisemnych studentów z Niemiec uczących się języka polskiego jako obcego w perspektywie badań ilościowych 261

IWONA DEMBOWSKA-WOSIK

O rozumieniu terminów: *błąd ortograficzny*, *błąd graficzny*, *literówka* przez nauczycieli języka polskiego jako obcego. Wyniki badań ankietowych..... 273

Notki biograficzne Autorów 285

Indeks nazwisk..... 291

Wprowadzenie

W 2009 roku nakładem wydawnictwa Universitas ukazała się praca zbiorowa pod redakcją Władysława Miodunki pt. *Nowa generacja w glottodydaktyce polonistycznej*. Jest to zbiór tekstów, które w większości powstały na bazie prac magisterskich napisanych w ramach glottodydaktycznego seminarium magisterskiego prowadzonego w Katedrze Języka Polskiego jako Obcego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Publikacja ta to jedno z pierwszych opracowań zawierających raporty z przeprowadzonych badań naukowych w zakresie przyswajania oraz nauczania/ uczenia się języka polskiego jako obcego i drugiego. Od momentu wydania książki minęło już przeszło 10 lat i obecnie śmiało można stwierdzić, że był to pomyślny okres dla glottodydaktyki polonistycznej, czas jej bardzo intensywnego rozwoju jako nauki, powstania licznych prac doktorskich i habilitacyjnych w ramach tej dyscypliny, czas, w którym ukonstytuowało się wiele glottodydaktycznych ośrodków badawczo-dydaktycznych na polskich uniwersytetach kształcących młodych badaczy.

We *Wstępie do Nowej generacji w glottodydaktyce polonistycznej* Władysław Miodunka napisał, że „[a]by glottodydaktyka polonistyczna mogła rozwijać się nie tylko jako specjalizacja dydaktyczna, ale także jako specjalizacja naukowa, trzeba jej nowych badań, nawiązujących do znanych na świecie teorii i sprawdzających je na polskim materiale”¹. Odpowiedzią na ten postulat jest niniejsza publikacja, którą należy postrzegać jako swego rodzaju kontynuację idei Profesora Władysława Miodunki – idei promowania przedsięwzięć badawczych młodej generacji glottodydaktyków.

Zaproszeni do współpracy autorzy tekstów reprezentują siedem ośrodków akademickich, a mianowicie: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski oraz Politechnikę Wrocławską. Przekrój krajowego środowiska naukowego umożliwia zaprezentowanie aktualnych pasji badawczych i pozwala zorientować się, w jakich kierunkach podążają współczesne badania glottodydaktyczne w Polsce. Mimo tematycznego i metodologicznego zróżnicowania tekstów zamieszczonych w niniejszym tomie odnaleźć można łączące je obszary badawcze, otwierające jednocześnie pole do nowych refleksji i świadczące

¹ W. T. Miodunka (red.), 2009, *Nowa generacja w glottodydaktyce polonistycznej*, Universitas, Kraków, s. 9.

o prężnym rozwoju glottodydaktyki polonistycznej jako nauki, jej znaczeniu oraz sile oddziaływania. Warto zaznaczyć, że wiele spośród prezentowanych tekstów to fragmenty prac magisterskich i rozpraw doktorskich, dotąd niepublikowanych, a ukazujących, w jaki sposób młodzi badacze postrzegają cele współczesnej glottodydaktyki i jak pragną ją rozwijać.

Zawartość tomu stanowią artykuły, których celem jest zwrócenie uwagi środowiska glottodydaktyków na indywidualne, charakterystyczne dla poszczególnych autorów i rzadko w literaturze przedmiotu prezentowane zainteresowania badawcze, wynikające z aktualnie dostrzeganych potrzeb rozwijającej się dyscypliny. Zgromadzone teksty pokazują, że współcześni dydaktycy języka polskiego jako obcego nie poprzestają na rozważaniach teoretycznych, a rozmaite poglądy weryfikują, korzystając przy tym m.in. z metod czy narzędzi uznawanych za typowe choćby dla nauk ścisłych (statystyczne, korpusowe, akustyczne itp.). Opracowane wnioski z badań, przedstawione w poszczególnych artykułach, pozwalają na nowo spojrzeć na proces przyswajania i (lub) nauczania/uczenia się polszczyzny w takich aspektach jak np.: skuteczność stosowania nowych technologii, jakość i zasadność werbalnych i niewerbalnych działań praktycznych nauczycieli (czy nawet stosowanej przez nich naukowej terminologii), właściwy dobór materiałów dydaktycznych podyktowany potrzebami określonych adresatów bądź sposoby rozwijania kompetencji językowych w grupach hetero- i homogenicznych. Istotne z punktu widzenia wielu badaczy okazały się ujęcia lapsologiczne, opisom poddano również elementy systemu certyfikacji znajomości języka polskiego jako obcego. Ponadto analizy o charakterze jakościowym, ilościowym, a najczęściej mieszanym oraz dość rozbudowane korpusy służące eksperymentom pozwalają uznać opisywane rezultaty jako istotne dla rozwijającej się dyscypliny oraz – co szczególnie cenne – aplikatywne.

Tom otwiera tekst, który stanowi tło rozważań zamieszczonych w dalszych partiach publikacji. Iwona Janowska prezentuje glottodydaktykę jako naukę, ukazuje jej rozwój oraz cechy, które upoważniają do uznania jej za dyscyplinę autonomiczną. Na tle tych ogólnych rozważań autorka sytuuje glottodydaktykę polonistyczną, określa jej pola badawcze oraz wymienia jej subdyscypliny. Artykuł – prezentujący teorie i opinie specjalistów i twórców glottodydaktyki ogólnej oraz glottodydaktyki polonistycznej – ma na celu przybliżenie tych dziedzin i lepsze ich rozumienie.

Przegląd aktualnych badań w glottodydaktyce polonistycznej rozpoczyna tekst Pauliny Kaźmierczak pt. *Badanie skuteczności stosowania aplikacji QuizWhizzer i genial.ly na lekcjach języka polskiego jako obcego*. Autorka zwraca szczególną uwagę na efektywność stosowania wspomnianych w tytule aplikacji, jednakże przy zachowaniu elastyczności w ich użytkowaniu i nieustannym dopasowywaniu się do (nie zawsze wystarczających) umiejętności uczniów z zakresu korzystania z nowych technologii. W efekcie przeprowadzonego eksperymentu, za pomocą metody *action research*, autorka udowodniła, że otwartości na innowacyjne narzędzia komputerowe, służące m.in. utrwalaniu słownictwa, powinno towarzyszyć odpowiednie planowanie zajęć, przewidywanie ewentualnych trudności i właściwych na nie reakcji,

a przede wszystkim zakładanie realnych celów nauczania, które w określonych warunkach ulec mogą lub muszą modyfikacji.

Pozostając przy analizie i ocenie materiałów dydaktycznych, weryfikacją dostosowania podręczników do zakładanych przez ich autorów poziomów nauczania według skali ESOKJ² zajął się Piotr Mirocha w artykule *Lingwistyka korpusowa w badaniach nad ewaluacją leksyki podręczników do języka polskiego jako obcego. Analiza i ocena podręcznika* Polski krok po kroku 1. W opisanym badaniu autor, przy użyciu narzędzi statystycznych językoznawstwa korpusowego, sprawdził przystawalność prezentowanego w podręczniku słownictwa do zasobu leksykalnego proponowanego dla poziomu A1. Ewaluacja, oparta także na danych psycholingwistycznych oraz zaleceniach dydaktycznych, wykazała, że tylko jedna trzecia wyrazów zamieszczonych w podręczniku i przeznaczonych do opanowania spełnia kryterium poziomu. Kontrola ilości i jakości słownictwa proponowanego przez twórców materiałów dydaktycznych jest zatem wciąż postulatywna, a lektorzy – intuicyjnie często odczuwający tego rodzaju nieadekwatność – powinni być świadomi zarówno jej przyczyn, jak i konsekwencji. Prowadzenie badań kwantytatywnych może wobec tego przyczynić się do podniesienia jakości podręczników i innych materiałów dydaktycznych dla obcokrajowców.

Charakter dokumentacyjny ma również tekst *Egzaminy certyfikacyjne z języka polskiego jako obcego w świetle badań statystycznych*, autorstwa Marioli Fiemy. Wielotorowa analiza statystyczna pozwoliła badaczce na wyciągnięcie istotnych wniosków na podstawie znacznej liczby szczegółowych danych, zebranych w trakcie przebiegu egzaminów z roku 2015 (do egzaminu na poziomie progowym przystąpiło prawie 1400 osób). Monitorowanie systemu certyfikacji, do czego zachęca ALTE³ – przykładowo poprzez prześledzenie czynników demograficznych, takich jak obywatelstwo, język ojczysty, ale i zawód czy płeć – umożliwiło stworzenie profilu kandydata do egzaminu z poziomu B1. Wiedza z tego zakresu może nie tylko pomóc w udoskonaleniu samych testów czy przygotowaniu kandydatów do egzaminu, lecz także wpłynąć na usprawnienie promocji egzaminów w kraju i na świecie.

W kolejnym artykule badanie ilościowe wsparte zostało analizą jakościową, a przedmiotem eksperymentu uczyniono pytania kierowane przez nauczycieli do uczniów podczas zajęć z języka polskiego jako obcego. Efektem działań badawczych podjętych przez Kamilę Kubacką są dwie klasyfikacje typów pytań: formalna oraz treściowa, skrzyżowane z poszczególnymi fazami lekcji (częścią organizującą proces dydaktyczny bądź skorelowaną z tematem zajęć). Wyniki ujawniają, że – wbrew oczekiwaniom czy też postulatom metodycznym – nauczyciele najczęściej stosują pytania odtwórcze, choć – co cieszy – według podziału formalnego także pytania o uzupełnienie. Rejestr zanalizowanych wypowiedzi pytajnych, o różnych funkcjach

² Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie, 2003, Wydawnictwa CODN, Warszawa.

³ Association of Language Testers in Europe.

komunikacyjnych, pokazuje stan faktyczny, a nie życzeniowy, który autorce udało się zinterpretować i uzasadnić.

Tę pierwszą część tomu, zawierającą rozważania na temat działań zewnętrznych wobec uczących się, a skoncentrowaną na postawach i sposobach postępowania lektorów lub podejmowanych przez nich decyzjach (mających także konsekwencje długoterminowe – patrz: certyfikacja), zamyka tekst o komunikacji niewerbalnej, którego autorem jest Mikołaj Borkowski. Przeprowadzony przez autora mieszany tryb analizy wykazał deficyty w procesie nauczania rytuałów komunikacyjnych, zwrócono także uwagę na konieczność uwzględniania różnej wrażliwości pozajęzykowej uczących się. Badacz doszedł do wniosku, że zarówno osoby z odległych dla Polaków kręgów kulturowych, jak i np. introwertycy częściej spostrzegają różnice w zakresie zachowań niewerbalnych, a co ciekawe, aż ponad połowa badanych osób różnic tych wcale nie zauważa. Ostateczne wnioski prowadzą więc do podkreślenia znaczenia procesu indywidualizacji nauczania i wskazują na konieczność uwzględnienia potrzeb i ograniczeń uczących się.

Druga część tomu koncentruje się na zagadnieniach językoznawczych, *gros* tekstów poświęcono analizom błędów. Tę grupę otwiera artykuł Moniki Gworys, która na podstawie 100 zebranych wypowiedzi ustnych i pisemnych postanowiła pochylić się nad interjęzykiem uczących się języka polskiego jako obcego Chińczyków (studentów pierwszego roku studiów). Klasyfikację typowych miejsc trudnych w polszczyźnie dla tej grupy odbiorców, stworzoną na podstawie niemal 2000 błędów, pogłębiła analiza porównawcza języków, a co rzadkie – także systemów edukacji w obu krajach, które tak silnie wpływają m.in. na wyuczone i stosowane przez uczniów strategie uczenia się oraz komunikowania się. Badaczka scharakteryzowała więc nie tylko powszechnie popełniane błędy językowe (analiza jakościowo-ilościowa), lecz również wyjaśniła, co może być przyczyną niepowodzeń w nauce języka, a także na które cechy uczniów chińskojęzycznych warto zwracać uwagę podczas przygotowywania kursów czy poszczególnych zajęć (ograniczone umiejętności interakcyjne, preferowanie określonych typów ćwiczeń czy koncentracja na słowie pisanym).

Beata Terka w swoim artykule zatytułowanym *Badania kontrastywne nad aspektem polskiego czasownika a glottodydaktyka polonistyczna* skupia się na zagadnieniu powszechnie postrzeganym jako jedno z najbardziej skomplikowanych i najczęstszych miejsc trudnych języka polskiego, a więc na aspekcie. Perspektywa komparatystyczna tym razem zastosowana została do porównania języków bliskich kulturowo, choć odmiennych typologicznie, czyli polskiego i niemieckiego. Badaczka, by uniknąć sądów typowych dla literatury przedmiotu, intuicyjnych i oderwanych od performancji, zdecydowała się na badania materiałowe przy użyciu metod semantyki kognitywnej. Na podstawie badań polsko-niemieckich i niemiecko-polskich tłumaczeń dwu powieści na nowo rozpoczęła dyskusję na temat sposobów nauczania wspomnianej kategorii gramatycznej w grupach nie-słowiańskich, obalając powszechne przekonanie o wpływie kontekstu czy dostrze-

gając rolę wykładnika kognitywnego, będącego ekwiwalentem tłumaczeniowym słowiańskiego aspektu.

Wprost na grunt słowiański przenosi następny artykuł, napisany przez Dominikę Izdebską-Długosz, w którym zaprezentowano jakościową i ilościową analizę błędów gramatycznych wyekscerpowanych z wypowiedzi pisemnych studentów z Ukrainy. W zgromadzonym materiale badaczka odnalazła niemal 6000 błędów (szczegółowo podzielonych na fleksyjne i składniowe), z czego ponad 70% stanowiły błędy wynikające z transferu językowego. Takie wyniki badania stanowią argument przemawiający za zastosowaniem podejścia kontrastywnego do nauczania języka polskiego osób ukraińskojęzycznych. Przedstawione wnioski odnoszą się nie tylko do sposobów pracy na zajęciach czy tworzenia nowych materiałów dydaktycznych, lecz również do procedur zapobiegających fosylizacji.

Anna Cychnerska i Emilia Kubicka, uczące w grupach słowiańskojęzycznych, uczyniły przedmiotem badań podsystem foniczny, a konkretnie cechy prozodyczne języka. W artykule pt. *Sposoby badania intonacji w glottodydaktyce polonistycznej na przykładzie nagrań mowy odtwarzanej studentów rosyjskojęzycznych* autorki omówiły eksperyment, który wykazał trudności w odtwarzaniu melodii języka polskiego na przykładzie wypowiedzi pytajnych. Audytywno-akustyczna analiza 120 wymówień pozwoliła na zobiektywizowanie – intuicyjnie dotąd sygnalizowanych spostrzeżeń – oraz umotywowanie zasadności wielogodzinnych treningów fonetycznych. Dodatkowo, opisując autorskie sposoby kształcenia intonacji, autorki wyliczyły i objaśniły biologiczne oraz socjologiczne czynniki warunkujące edukacyjny sukces w tym wymiarze (np. wiek, tożsamość a dojrzałość psychiczna, zdolności językowe).

Do tej samej płaszczyzny języka, choć w zakresie badań segmentalnych, odniosła się Agnieszka Majewska. Celem jej badania było sprawdzenie, jak obcokrajowcy radzą sobie z realizacją dźwiękową liter *q* i *ę*. Autorka tekstu poddała czteroetapowemu badaniu 99 cudzoziemców uczących się polszczyzny na wszystkich poziomach biegłości językowej, a wywodzących się z 11 różnych grup językowych. Wybrane próbki badaczka przedstawiła 60 Polakom, którzy audytywnie oceniać mieli nagrane wypowiedzi. Wyniki eksperymentu mogą stać się podstawą do tworzenia kryteriów oceny wymowy; mogą być także wykorzystane przy tworzeniu skutecznych metod nauczania oraz materiałów dydaktycznych.

Tekstem łączącym paralelne podsystemy, czyli foniczny i ortograficzny, jest artykuł Michaliny Biernackiej pt. *Wymowa a zapis – badania jakościowo-ilościowe błędów z prac uczących się języka polskiego jako obcego w grupach wielonarodowościowych*. Celem autorki było zweryfikowanie, jakiego typu błędy pisowni pojawiają się w pracach cudzoziemców z poziomu A1 niezależnie od ich pochodzenia, a także które z nich mogą być spowodowane niedostatkami percepcyjno-artykulacyjnymi uczących się. Przebadanie 120 prac pozwoliło na wyekscerpowanie ponad 1000 błędów, wśród których dało się zaobserwować wiele motywowanych niepoprawną lub właśnie poprawną wymową (wnioski nie intuicyjne, ale poparte obserwacją

uczestniczącą). Podkreśla to konieczność ponownego rozważenia istoty korelacji kształcenia poszczególnych podsystemów, m.in. wymowy z pisownią.

Błędami zapisu, konkretnie dotyczącymi polskiej grafii, zajęła się Joanna Zawadka, która w ciągu dziewięciu lat pracy zebrała materiał badawczy od 37 studentów z Niemiec. W wyniku analizy ustaliła, które błędy zapisu liter i połączeń literowych w ramach polskiego alfabetu są charakterystyczne dla tej określonej grupy narodowościowej (dotychczasowo prowadzone jakościowe badania grafii objęła analizą ilościową). Co ciekawe, wyniki badania pozwoliły również na wyciąganie wniosków dotyczących konsekwencji poszczególnych błędów: wbrew przypuszczeniom najczęstsze zmiany zapisu nie skutkowały zaburzeniem komunikacji i nie wpływały negatywnie na naukę języka.

Na koniec, jako podsumowanie badań grafii, a jednocześnie uporządkowanie terminologii, którą właściwie posługiwać się powinni sami lektorzy, Iwona Dembowska-Wosik opisała analizę badań ankietowych, którymi objęła 44 praktykujących nauczycieli języka polskiego jako obcego z całego kraju. Brak ustabilizowanej definicji pojęcia *literówka*, a także rozmaite rozumienie terminu *błąd graficzny* doprowadziły autorkę tekstu do stworzenia własnej propozycji klasyfikacji błędów pisowni.

Niniejszy tom, wpisując się w rozliczne subsdyscypliny współczesnej glottodydaktyki polonistycznej, ukazuje interesujące prądy, innowacyjne metody, nowoczesne narzędzia, którymi mogą zainspirować się kolejni badacze pragnący promować nowe kierunki rozwoju tej nauki. Wnioski z poszczególnych eksperymentów powinny rozbudzać naukową refleksję i przyczyniać się do realizacji kolejnych projektów badawczych, dotyczących nie tylko podsystemów języka i błędów, lecz także kształcenia działań językowych, oceny i ewaluacji konkretnych umiejętności językowych, rozwoju międzykulturowej kompetencji komunikacyjnej, wielojęzyczności i wielokulturowości, szeroko rozumianej akwizycji językowej, zagadnień pedeutologicznych itd. Cennym źródłem danych mogą stać się badania, podczas których eksperymentatorzy przyglądać się będą cechom uczących się, jakości nauczania, interakcjom oraz relacjom między lektorami a studentami, a których podmiotem staną się nie tylko dorośli uczący się, lecz również młodzież, dzieci w różnym wieku, seniorzy czy rozmaite grupy zawodowe. Publikacja, którą oddajemy w ręce czytelników, jest kontynuacją inicjatywy Profesora Władysława Miodunki, ale stanowi także swoisty prolog i aspiruje do wzbudzenia zainteresowania nowymi kierunkami w rozwoju glottodydaktyki polonistycznej.

Redaktorki tomu –
Michalina Biernacka i Iwona Janowska

Biblioteka „LingVariów”

- t. 1: M. Skarżyński i M. Smoczyńska, *Listy Jana Baudouina de Courtenay do Henryka Ułaszyna z lat 1898–1929*, Kraków 2007.
- t. 2: *W kręgu języka. Materiały konferencji „Słowotwórstwo – słownictwo – polszczyzna kresowa” poświęconej pamięci Profesor Zofii Kurzowej*. Kraków 16–17 maja 2008 r., pod red. M. Skarżyńskiego i M. Szpiczakowskiej, Kraków 2009.
- t. 3: *Język z różnych stron widziany. Materiały ogólnopolskiej doktorancko-studenckiej konferencji naukowej „Z zagadnień metodologii badań językoznawczych”*, Kraków 10–11 marca 2008 r., pod red. M. Skarżyńskiego i A. Czelakowskiej, Kraków 2009.
- t. 4: J. Godyń, *Studia historycznojęzykowe, edytorskie, kulturalnojęzykowe*, Kraków 2009.
- t. 5: *Polszczyzna mówiona ogólna i regionalna. Materiały ogólnopolskiej konferencji naukowej*, Kraków, 25–26 września 2008 r., pod red. B. Dunaja i M. Raka, Kraków 2009.
- t. 6: A. Czelakowska, *Opisy fleksyjne w gramatykach polskich lat 1817–1939*, Kraków 2010.
- t. 7: H. Ułaszyn, *Z Kopiowatej na katedry uniwersyteckie. Wspomnienia*, z rękopisu opracował, opatrzył przypisami i wydał M. Skarżyński, Kraków 2010.
- t. 8: A. Czelakowska i M. Skarżyński, *Materiały do dziejów polskiego językoznawstwa. Listy Jana Niecisława Baudouina de Courtenay, Jana Łosia, Kazimierza Nitscha, Jana Michała Rozwadowskiego, Henryka Ułaszyna*, Kraków 2011.
- t. 9: *Symbolae grammaticae in honorem Bogusłai Dunaj*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kąsia i K. Sikory, Kraków 2010.
- t. 10: *Silva rerum philologicarum. Studia ofiarowane Profesor Marii Strycharskiej-Brzezynie z okazji Jej jubileuszu*, pod red. J. S. Gruchały i H. Kurek, Kraków 2010.
- t. 11: M. Rak, *Materiały etnograficzne z Podhala Ignacego Moczydłowskiego*, Kraków 2011.
- t. 12: T. Kurdyła, *Funkcje formantów rzeczownikowych w polszczyźnie ludowej (na przykładzie trzech wsi podkarpackich)*, Kraków 2011.
- t. 13: W. Cockiewicz, *Metaforyka Leśmiana. (Analiza lingwistyczna)*, Kraków 2011.
- t. 14: *Badania historycznojęzykowe. Stan, metodologia, perspektywy – materiały konferencji naukowej*. Kraków 21–22 września 2010 r., pod red. B. Dunaja i M. Raka, Kraków 2011.
- t. 15: *Języki słowiańskie w ujęciu socjolingwistycznym. Prace przygotowane na XV Międzynarodowy Kongres Słowistów, Mińsk 2013*, pod red. H. Kurek, Kraków 2013.
- t. 16: K. Tutak, *O dedykacjach w drukach polskich XVI i XVII w. (grafia i interpunkcja)*, Kraków 2013.
- t. 17: *Badania dialektologiczne. Stan, perspektywy, metodologia. Materiały konferencji naukowej „Gwara i tekst”*, Kraków, 27–28 września 2013 r., pod red. M. Raka i K. Sikory, Kraków 2014.
- t. 18: M. Sagan-Bielawa, *Dziedzictwo pozaborowe. Społeczna świadomość językowa Polaków w Drugiej Rzeczypospolitej*, Kraków 2014.

- t. 19: M. Rak, *Kulturemy podhalańskie*, Kraków 2015.
- t. 20: A. Sieradzka-Mruk, „*Radość i nadzieja, smutek i trwoga*” w nabożeństwie drogi krzyżowej. *Wybrane aspekty ewolucji dyskursu religijnego w XX wieku na przykładzie leksyki dotyczącej uczuć*, Kraków 2016.
- t. 21: *Materiały do dziejów polskiego językoznawstwa II. Jan Baudouin de Courtenay. Teksty mniej znane*, wybór, przekład i opracowanie M. Skarżyński, Kraków 2016.
- t. 22: M. Rak, *Materiały do etnografii Podhala*, Kraków 2016.
- t. 23: *Słowiańska frazeologia gwarowa*, pod red. M. Raka i K. Sikory, Kraków 2016.
- t. 24: M. Karaś, *Ze studiów leksykologicznych i onomastycznych*, wybór i opracowanie J. Reichan i M. Rak, Kraków 2017.
- t. 25: M. Rak, *Materiały do dziejów polskiej dialektologii i etnologii. Listy Cezarii Baudouin de Courtenay-Ehrenkreutz-Jędrzejewiczowej, Adama Fischera, Antoniego Kaliny, Izydora Kopernickiego, Kazimierza Nitscha, Seweryna Udzieli, Juliusza Zborowskiego*, Kraków 2018.
- t. 26: *Materiały do dziejów polskiego językoznawstwa III. Korespondencja Kazimierza Nitscha i Antoniny Obrębskiej-Jabłońskiej 1925–1958*, opracowanie M. Skarżyński i E. Smułkowa, Kraków 2018.
- t. 27: J. Labocha, *Składnia żądania we współczesnej polszczyźnie mówionej*, Kraków 2019.
- t. 28: *Słowiańska frazeologia gwarowa II*, pod red. M. Raka i Valerija M. Mokienki, Kraków 2020.
- t. 29: K. Sikora, *Życzenie w gwarze i kulturze wsi*, Kraków 2020.

Sprzedaż prowadzi
KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
e-mail: publishing@akademicka.pl
Księgarnia internetowa
<https://akademicka.com.pl>

Biblioteka „LingVariów”. „Seria Glottodydaktyka”

- t. 1: *Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1–C2. Praca zbiorowa*, pod red. I. Janowskiej, E. Lipińskiej, A. Rabiej, A. Seretny i P. Turka, Kraków 2011; wyd 2. popr., Kraków 2016.
- t. 2: T. Czerkies, *Tekst literacki w nauczaniu języka polskiego jako obcego (z elementami pedagogiki dyskursywnej)*, Kraków 2012.
- t. 3: B. Ligara, W. Szupelak, *Lingwistyka i glottodydaktyka języków specjalistycznych na przykładzie języka biznesu. Podejście porównawcze*, Kraków 2012.
- t. 4: A. Prizel-Kania, *Rozwijanie sprawności rozumienia ze słuchu w języku polskim jako obcym*, Kraków 2013.
- t. 5: E. Lipińska, A. Seretny, *Integrowanie kompetencji lingwistycznych w glottodydaktyce. Na przykładzie nauczania języka polskiego jako obcego/drugiego. Poradnik metodyczny z ćwiczeniami*, Kraków 2013.
- t. 6: P. E. Gębał, *Modele kształcenia nauczycieli języków obcych w Polsce i w Niemczech. W stronę glottodydaktyki porównawczej*, Kraków 2013.
- t. 7: P. E. Gębał, *Krakowska szkoła glottodydaktyki porównawczej na tle rozwoju glottodydaktyki ogólnej i polonistycznej*, Kraków 2014.
- t. 8: A. Seretny, *Słownictwo w dydaktyce języka. Świat słów na przykładzie języka polskiego jako obcego*, Kraków 2015.
- t. 9: D. Gałyga, *Skuteczność nauczania cudzoziemców języka polskiego jako obcego na przykładzie działalności Instytutu Polonijnego Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1996–2004*, Kraków 2015.
- t. 10: *Umiejętność rozumienia i tworzenia tekstów w świetle standardów wymagań egzaminacyjnych oraz Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Monografia zbiorowa*, pod red. E. Lipińskiej i A. Seretny, Kraków 2015.
- t. 11: M. Stawicka, *W poszukiwaniu nowej równowagi w nauczaniu języków obcych w szkole wyższej na przykładzie projektu edukacyjnego English++*, Kraków 2015.
- t. 12: *Thumaczenie dydaktyczne w nowoczesnym kształceniu językowym. Monografia zbiorowa*, pod red. E. Lipińskiej i A. Seretny, Kraków 2016.
- t. 13: *Język, literatura i kultura polska w świecie. Monografia zbiorowa*, pod red. W. T. Miodunki i A. Seretny, Kraków 2016.
- t. 14: *Bilingwizm polsko-obcy dziś. Od teorii i metodologii badań do studiów przypadków. Monografia zbiorowa*, pod red. R. Dębskiego i W. T. Miodunki, Kraków 2016.
- t. 15: *O lepsze jutro studiów polonistycznych w świecie. Glottodydaktyka polonistyczna dziś. Monografia zbiorowa*, pod red. I. Janowskiej i P. E. Gębała, Kraków 2016.
- t. 16: W. T. Miodunka, *Glottodydaktyka polonistyczna. Pochodzenie – stan obecny – perspektywy*, Kraków 2016.
- t. 17: I. Janowska, *Wypowiedź ustna w dydaktyce językowej na przykładzie języka polskiego jako obcego*, Kraków 2019.
- t. 18: *Nauczanie języka polskiego jako obcego w grupach heterogenicznych. Monografia zbiorowa*, pod red. E. Lipińskiej i A. Seretny, Kraków 2019.
- t. 19: M. Banach, D. Bucko, *Rozumienie tekstów pisanych w nauczaniu języka polskiego jako obcego*, Kraków 2019.

[...] monografia naukowa *Kierunki badań w glottodydaktyce polonistycznej* pod red. Iwony Janowskiej i Michaliny Biernackiej stanowi bardzo cenną i wyjątkową pozycję, długo oczekiwaną na gruncie glottodydaktyki polonistycznej. Tworzy spójną i przemyślaną całość, opracowaną w sposób rzetelny i bardzo staranny. Chociaż omawiana pozycja ma charakter *stricte* naukowy, to zawiera wiele przydatnych wskazówek dydaktycznych, które – co jest nie do przecenienia – są silnie ugruntowane w badaniach empirycznych.

z recenzji dr hab. Anny Żurek

Zawartość tomu stanowią artykuły, których celem jest zwrócenie uwagi środowiska glottodydaktyków na indywidualne, charakterystyczne dla poszczególnych autorów i rzadko w literaturze przedmiotu prezentowane zainteresowania badawcze, wynikające z aktualnie dostrzeganych potrzeb rozwijającej się dyscypliny. Zgromadzone teksty pokazują, że współcześni dydaktycy języka polskiego jako obcego nie poprzestają na rozważaniach teoretycznych, a rozmaite poglądy weryfikują, korzystając przy tym m.in. z metod czy narzędzi uznawanych za typowe choćby dla nauk ścisłych (statystyczne, korpusowe, akustyczne itp.). Opracowane wnioski z badań, przedstawione w poszczególnych artykułach, pozwalają na nowo spojrzeć na proces przyswajania i (lub) nauczania/ uczenia się polszczyzny w takich aspektach jak np.: skuteczność stosowania nowych technologii, jakość i zasadność werbalnych i niewerbalnych działań praktycznych nauczycieli (czy nawet stosowanej przez nich naukowej terminologii), właściwy dobór materiałów dydaktycznych podyktowany potrzebami określonych adresatów bądź sposoby rozwijania kompetencji językowych w grupach hetero- i homogenicznych. Istotne z punktu widzenia wielu badaczy okazały się ujęcia lapsologiczne, opisom poddano również elementy systemu certyfikacji znajomości języka polskiego jako obcego. Ponadto analizy o charakterze jakościowym, ilościowym, a najczęściej mieszanym oraz dość rozbudowane korpusy służące eksperymentom pozwalają uznać opisywane rezultaty jako istotne dla rozwijającej się dyscypliny oraz – co szczególnie cenne – aplikatywne.

*Michalina Biernacka, Iwona Janowska,
Wprowadzenie (fragment)*

